
IES Sanxillao
Departamento de Debuxo
Programación didáctica
Curso 2019-2020

Educación Plástica, Visual e Audiovisual

4º ESO

Educación plástica, visual e audiovisual

Introdución

O punto de referencia da área de Educación plástica e visual atópase no mundo cotiá das imaxes no que vive o alumnado. A relación dos alumnos coa súa contorna na actualidade, no que a experiencia visual e as múltiples imaxes transmitidas polos medios, forman parte da súa vida cotiá, condiciona a orientación da materia que conforma esta área. Os alumnos, co uso das novas tecnoloxías dos teléfonos móbiles e tabletas, son creadores habituais de imaxes, de mensaxes gráficas e de mensaxes audiovisuais. Compre dotalos das habilidades para empregar de forma axeitada estas ferramentas. O ensino das materias que forman esta área fundaméntase en tres preceptos básicos: *saber ver*, *saber facer* e *saber ser*.

O primeiro concepto, *saber ver*, fai referencia á necesidade de educar a percepción do alumnado. Este non se pode limitar a ser un espectador pasivo da realidade que lle circunda, non debe limitarse a recoller información visual exterior dun xeito irreflexivo, recibindo unicamente impresións subxectivas, emocións e sensacións sen examinar de xeito cualitativo dita información. Ensinando ao alumnado a saber ver, este non só dará unha resposta ao estímulo emocional das imaxes, senón que tamén será capaz de analízalas obxectivamente, exercendo a súa capacidade intelectual e crítica máis alá do seu gusto persoal. Polo tanto, terá que ser capaz de avaliar a información visual en termos máis obxectivos, chegando a conclusións persoais positivas ou negativas, segundo teña establecida a súa escala de valores. Escala que é preciso que asuma dun xeito responsable e útil.

Temos que ter en conta que o mundo no que se desenvolven o noso alumnado é un mundo no que a información visual é capital, e non podemos deixar que ao rematar a etapa non teña un coñecemento básico desa linguaxe visual, plástica e audiovisual. Compre que aprenda as leis, normas, regras, etc., que configuran a "sintaxe visual" que cada día forma parte da súa existencia. É preciso aclarar tamén neste punto que o coñecemento desas regras e códigos visuais non busca crear analistas de imaxes; a finalidade será contribuír a súa formación estética, cultivando a súa sensibilidade para que poda disfrutar do entorno visual e por suposto dos chamados feitos artísticos.

Este estudo das mensaxes visuais, é imprescindible facelo tanto dende o punto de vista do observador (receptor) como do creador (emisor). Dende o punto de vista do emisor sae o segundo concepto no que se fundamenta esta área: *saber facer*.

Non se trata, por suposto, de facer artistas (nin é o obxectivo nin hai horas lectivas para logralo), senón que temos que ir á procura de que os alumnos sexan capaces de manifestarse con imaxinación e tamén desenvolvan unha actitude creativa e aberta dentro do mundo visual e plástico. Trátase de que o alumno sexa capaz de realizar tanto representacións obxectivas como aquelas que requiran un maior grado de subxectividade. Para que o alumno obteña esta competencia expresiva, compre darlle os coñecementos imprescindibles, non só conceptuais, senón tamén aqueles que lle permitan expresar, sen grandes trabas, todo o seu potencial creativo. Eses coñecementos de procedemento específicos —que condicionan as ideas antes expostas— estarían noutro nivel que abrangue o dominio dos materiais e técnicas precisos para desenvolver as creacións plásticas. Escollendo técnicas sinxelas e prácticas que permitan o desenvolvemento das destrezas, se poden cubrir as posibilidades de expresión e comunicación que o alumno a este nivel educativo poda demandar.

Por último, e non por elo menos importantes, están os aspectos de sensibilidade, respecto, actitude aberta, tolerancia, etc. que integrados dentro do mundo visual e plástico, deben ser asimilados polos alumnos como unha parte máis da súa formación como persoas que viven en sociedade. Este é o terceiro precepto da educación o *saber ser*.

Tendo en conta que a materia de Educación plástica, visual e audiovisual só ten dúas sesións semanais en 1º de ESO, non existe a materia en 2º de ESO e en 3º de ESO son tamén só dúas sesións, rematando nese nivel a formación obrigatoria, non é doado acadar unha gran competencia, chamémoslle "artística", no noso alumnado. Tampouco contamos con agrupamentos específicos nin temos diversificada a nosa materia. O pouco interese que ten a administración pola educación artística do alumnado dá como resultado que moitos adultos deste país carecen dunha mínima competencia gráfico-plástica.

Educación plástica, visual e audiovisual – 4º de ESO

Obxectivos xerais da educación secundaria

A educación plástica, visual e audiovisual contribuirá, segundo define a lexislación actual, a desenvolver nos alumnos e nas alumnas as capacidades que lles permitan:

- a) Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
- b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.
- d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.
- e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
- f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.
- g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
- h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.
- i) Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.
- l) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.
- n) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.
- ñ) Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.
- o) Coñecer e valorar a importancia do uso da lingua galega como elemento fundamental para o mantemento da identidade de Galicia, e como medio de relación interpersonal e expresión de riqueza

cultural nun contexto plurilingüe, que permite a comunicación con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.

Máis en concreto os **obxectivos específicos** desta materia e nivel serán os seguintes:

- Observar, percibir, comprender e interpretar de xeito crítico as imaxes e sons do contorno natural e cultural, sendo sensible ás súas cualidades plásticas, estéticas e funcionais.
- Aprezar os valores culturais e estéticos, identificando, interpretando e valorando os contidos; entendelos como parte da diversidade cultural, contribuíndo ao seu respecto, conservación e mellora.
- Comprender as relacións da linguaxe plástica, visual e audiovisual con outras linguaxes e elixir a fórmula expresiva máis axeitada en función das necesidades de comunicación.
- Analizar e entender as mensaxes visuais e audiovisuais que de xeito constante invaden o noso entorno máis próximo.
- Expresarse con creatividade, mediante as ferramentas da linguaxe plástica, visual e audiovisual, e saber relacionalas con outros ámbitos do coñecemento.
- Utilizar a linguaxe plástica para representar emocións e sentimentos, vivencias e ideas, contribuíndo á comunicación, reflexión crítica e respecto entre as persoas.
- Utilizar as diversas técnicas plásticas, visuais e audiovisuais e as tecnoloxías da información e a comunicación para aplicarlas nas propias creacións.
- Representar corpos e espazos simples mediante o uso da perspectiva, as proporcións e a representación das cualidades das superficies e o detalle de xeito que sexan eficaces para a comunicación.
- Reflexionar sobre o uso responsable e moderado da rede a valorar o seu potencial como ferramenta de investigación, creación e difusión cun emprego axeitado e planificado.
- Facer uso de hábitos como a observación, atención, precisión e pulcritude, reflexión, análise crítica e revisión nas distintas fases de elaboración dunha obra individual ou colectiva.
- Relacionarse con outras persoas participando en actividades de grupo con flexibilidade e responsabilidade, favorecendo o diálogo, a colaboración e a comunicación.

Nas táboas que se presentan nas seguintes páxinas se especifican para esta materia e nivel:

Obxectivos por estándares

Contidos

Criterios de avaliación

Estándares de aprendizaxe

Competencias clave que abrangue cada estándar

Metodoloxía didáctica

Secuenciación

Temporalización

Grao mínimo de consecución dos estándares de aprendizaxe

Criterios de cualificación

Instrumentos de avaliación

Educación Plástica, Visual e Audiovisual. 4º de ESO			
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Secuenciación Temporalización
Bloque 1. Expresión plástica			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ d ▪ e ▪ h 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. A linguaxe plástica e visual na creación da composición artística. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Realizar composicións creativas, individuais e en grupo, que evidencien as capacidades expresivas da linguaxe plástica e visual, desenvolvendo a creatividade e expresándoa preferentemente coa subxectividade da súa linguaxe persoal ou empregando os códigos, a terminoloxía e os procedementos da linguaxe visual e plástica, co fin de enriquecer as súas posibilidades de comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Primeira avaliación. ▪ Unidade 1. ▪ Linguaxe plástica. ▪ Setembro-Outubro.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ d ▪ g ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Leis da composición. ▪ B1.3. Leis da composición: movemento, ritmo e liñas de forza. ▪ B1.4. Cor como ferramenta simbólica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Realizar obras plásticas experimentando e utilizando diferentes soportes e técnicas, tanto analóxicas coma dixitais, valorando o esforzo de superación que supón o proceso creativo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Unidade 2. ▪ Técnicas de expresión gráfico-plástica. ▪ Novembro.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ c ▪ e ▪ g ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Técnicas de expresión gráfico-plásticas. Experimentación con diversos materiais. ▪ B1.6. Interese pola investigación sobre materiais, soportes, técnicas e ferramentas con fins concretos, así como a utilización das tecnoloxías da información nas creación propias. ▪ B1.7. Iniciativa, creatividade e autoesixencia no proceso de produción propio. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Elixir os materiais e as técnicas máis axeitadas para elaborar unha composición sobre a base duns obxectivos prefixados e da autoavaliación continua do proceso de realización. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Unidade 3. ▪ Lectura de imaxes. ▪ Decembro
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ c ▪ e ▪ g ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.8. Seguimento do proceso de creación: bosquexo, proxecto, presentación final e avaliación (reflexión propia e avaliación colectiva). ▪ B1.9. Elaboración de proxectos plásticos de forma cooperativa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Realizar proxectos plásticos que comporten unha organización de forma cooperativa, valorando o traballo en equipo coma fonte de riqueza na creación artística. 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ d ▪ f ▪ l ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.10. Lectura e valoración de obras artísticas e imaxes en distintos soportes. ▪ B1.11. Análise de distintas obras de arte situándoas na época, na técnica e no estilo aos que pertencen. Valoración do patrimonio artístico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.5. Recoñecer en obras de arte a utilización de elementos e técnicas de expresión, apreciar os estilos artísticos, valorar o patrimonio artístico e cultural como un medio de comunicación e satisfacción individual e colectiva, e contribuír á súa conservación a través do respecto e divulgación das obras de arte. 	

Bloque 2. Debuxo técnico			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ f ▪ g ▪ n ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Utensilios de debuxo técnico: estudo e manexo. ▪ B2.2. Trazados xeométricos: cuadriláteros, polígonos regulares e división da circunferencia. ▪ B2.3. Tanxencias e enlaces. ▪ B2.4. Aplicación dos procedementos de trazo de cuadriláteros, polígonos, tanxencias e enlaces no deseño de motivos xeométricos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Analizar a configuración de deseños realizados con formas xeométricas planas, creando composicións onde interveñan diversos trazados xeométricos, utilizando con precisión e limpeza os materiais de debuxo técnico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Segunda avaliación. ▪ Unidade 4. ▪ Xaneiro.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ f ▪ g ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2. 5. Interpretación das pezas a través das súas vistas diédricas. ▪ B2.6. Trazado, medidas e posición correctas das vistas de pezas sinxelas. Liñas vistas e ocultas. Esbozo á man alzada e con utensilios de debuxo técnico. ▪ B2.7. Perspectiva cabaleira. Posición dos eixes e coeficiente de redución. Liñas vistas e ocultas. Rotulaxe. Escalas. ▪ B2.8. Sistema axonométrico: isometría. Posición dos eixes. Liñas vistas e ocultas. Rotulaxe. Escalas. ▪ B2.9. Perspectiva cónica central. ▪ B2.10. Perspectiva cónica oblicua. ▪ B2.11. Análise das posibilidades da posición do punto de vista. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Diferenciar e utilizar os sistemas de representación gráfica, recoñecendo a utilidade do debuxo de representación obxectiva no ámbito das artes, a arquitectura, o deseño e a enxeñaría. 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ i ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.12. Debuxo asistido por computador. Trazado de pezas planas e tridimensionais sinxelas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Utilizar programas de debuxo por computador para construír trazados xeométricos e pezas sinxelas nos sistemas de representación. 	
Bloque 3. Fundamentos do deseño			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ d ▪ f ▪ h ▪ l 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Análise das linguaxes visuais cotiás (arte, deseño, publicidade, etc.). ▪ B3. 2. Fases do proceso de deseño. ▪ B3.3. Análise da estética e a funcionalidade do deseño industrial de obxectos. ▪ B3.4. Análise da estética e funcionalidade do feísmo arquitectónico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Percibir e interpretar criticamente as imaxes e as formas do seu ámbito cultural, con sensibilidade cara ás súas calidades plásticas, estéticas e funcionais, e apreciando o proceso de creación artística, en obras propias e alleas, e distinguir e valorar as súas fases. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Unidade 5. ▪ Deseño. ▪ Febreiro.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ c ▪ e ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.5. Campos de aplicación do deseño. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Identificar os elementos que forman a estrutura da linguaxe do deseño. 	

<ul style="list-style-type: none"> ▪ i 			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ f ▪ i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Deseño de composicións modulares utilizando trazados xeométricos. ▪ B3.7. Compoñentes da imaxe corporativa: nome, cor, tipografía, logotipo, deseño, etc. ▪ B3.8. Secuenciación e elaboración de proxectos creativos adaptados ás áreas do deseño. ▪ B3.9. Informática ao servizo dos proxectos de deseño. ▪ B3.10. Planificación dun proxecto artístico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Realizar composicións creativas que evidencien as calidades técnicas e expresivas da linguaxe do deseño adaptándoas ás áreas, e valorando o traballo en equipo para a creación de ideas orixinais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Marzo.
Bloque 4. Linguaxe audiovisual e multimedia			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ h ▪ n ▪ ñ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Tipos de planos cinematográficos. Análise dos factores expresivos e a súa simboloxía. ▪ B4.2. Realización dun <i>storyboard</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Identificar os elementos que forman a estrutura narrativa e expresiva básica da linguaxe audiovisual e multimedia, e describir correctamente os pasos necesarios para a produción dunha mensaxe audiovisual, e valorando o labor de equipo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Terceira avaliación. ▪ Unidade 6. ▪ Linguaxe audiovisual.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ l ▪ n ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Estudo de planos, angulacións e movementos de cámara no cine. ▪ B4.4. Criterios estéticos na elaboración de fotografías. ▪ B4.5. Finalidade expresiva das imaxes fotoxornalísticas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Recoñecer os elementos que integran as linguaxes audiovisuais e as súas finalidades 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Abril.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ e ▪ f ▪ g 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.6. Creación dixital de imaxes. ▪ B4.7. Deseño dun proxecto publicitario. ▪ B4.8. Desenvolvemento dun proxecto persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Realizar composicións creativas a partir de códigos utilizados en cada linguaxe audiovisual, amosando interese polos avances tecnolóxicos vinculados a estas linguaxes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Unidade 7. ▪ Creación dixital. ▪ Mai-Xuño.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ d ▪ f ▪ h ▪ n ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.9. Análise crítica da linguaxe publicitaria. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.4. Amosar unha actitude crítica ante as necesidades de consumo creadas pola publicidade, rexeitando os elementos desta que supoñan discriminación sexual, social ou racial. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Unidade 8. ▪ Publicidade. ▪ Xuño.

4º ESO 1ª Avaluación					Estándares de aprendizaxe Indicadores de logro Estándares de aprendizaxe avaliáveis	Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación					
Tema	Identif. contidos	Identif. criterios	Identificación estándares	Competencias clave		Grao mínimo consecución	Peso na cualificación	Instrumentos			
								Exposición	Traballo individual	Caderno artista	Observación
	B3.8		B3.3.3	CSIEE CCEC	Realiza composicións creativas e funcionais adaptándoas ás áreas do deseño, valorando o traballo organizado e secuenciado na realización de calquera proxecto, así como a exactitude, a orde e a limpeza nas representacións gráficas.	70%	50%	25%	45%	20%	10%
	B3.9	B3.3	B3.3.4	CSIEE CCEC CD	Utiliza as novas tecnoloxías da información e da comunicación para levar a cabo os seus propios proxectos artísticos de deseño.	50%	25%				80%
	B3.10		B3.3.5	CSIEE CCEC	Planifica os pasos na realización de proxectos artísticos e respecta o realizado por compañeiros e compañeiras.	70%	25%				80%
	B1.1	B1.1	B1.1.1	CCEC	Realiza composicións artísticas seleccionando e utilizando os elementos da linguaxe plástica e visual.	70%	30%	35%	35%		10%
	B1.2		B1.2.1	CCEC	Aplica as leis de composición, creando esquemas de movementos e ritmos, empregando os materiais e as técnicas con precisión.	50%	30%	35%	35%		10%
	B1.3	B1.2	B1.2.2	CCEC	Estuda e explica o movemento e as liñas de forza dunha imaxe.	50%	20%				80%
	B1.4		B1.2.3	CCEC	Cambia o significado dunha imaxe por medio da cor.	70%	20%	70%		10%	
	B1.5		B1.3.1	CSIEE CCEC	Coñece e elixe os materiais máis axeitados para a realización de proxectos artísticos.	50%	25%		70%	20%	10%
	B1.6	B1.3	B1.3.2	CSIEE CCEC CAA CD	Utiliza con propiedade os materiais e os procedementos máis idóneos para representar e expresarse en relación ás linguaxes gráfico-plásticas, mantén o seu espazo de traballo e o seu material en perfecto estado, e achégao á aula cando é necesario para a elaboración das actividades.	50%	25%		70%		10%
	B1.7	B3.3	B3.3.1	CSIEE CCEC							
	B1.8	B1.4	B1.4.1	CSIEE CCEC	Entende o proceso de creación artística e as súas fases, e aplícao á produción de proxectos persoais e de grupo.	70%	25%		70%		10%
	B1.9										
	B1.10	B1.5	B1.5.1	CSIEE CCEC	Explica, empregando unha linguaxe axeitada, o proceso de creación dunha obra artística, e analiza os soportes, os materiais e as técnicas gráfico-plásticas que constitúen a imaxe, así como os seus elementos compositivos.	50%	10%				
	B1.11		B1.5.2	CSIEE CCEC	Analiza e le imaxes de obras de arte e sitúaa no período ao que pertencen.	50%	15%	70%			

4º ESO 2ª Avaluación					Estándares de aprendizaxe Indicadores de logro	Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación					
Tema	Identif. contidos	Identif. criterios	Identificación estándares	Competencias clave		Estándares de aprendizaxe avaliados	Grao mínimo consecución	Peso na cualificación	Instrumentos		
											Exposición
	B2.1	B2.1	B2.1.1	CAA CMCCT	Diferencia o sistema de debuxo descriptivo do perceptivo	70%	25%	70% Cada lámina terá a súa cualificación individual e a nota será a media de todas as notas. Valorarase a limpeza, exactitude e puntualidade de entrega das láminas.	50%	20%	10%
	B2.2		B2.1.2	CAA CMCCT	Resolve problemas sinxelos referidos a cuadriláteros e polígonos utilizando con precisión os materiais de debuxo técnico.	50%	75%				10%
	B3.6	B3.3	B3.3.1	CSIEE CCEC	Realiza distintos tipos de deseños e composicións modulares utilizando as formas xeométricas básicas, estudando a organización do plano e do espazo.	50%	100%				10%
	B3.1	B3.1	B3.1.1	CSIEE CCEC	Coñece os elementos e as finalidades da comunicación visual	70%	50%				10%
	B3.2		B3.1.2	CCEC	Observa e analiza os obxectos do contorno na súa vertente estética, de funcionalidade e de utilidade, utilizando a linguaxe visual e verbal.	70%	25%				10%
	B3.3		B2.1.3			70%	25%				10%
	B3.4										10%
	B3.5		B2.1.4	CAA CMCCT	Identifica e clasifica obxectos en función da familia ou a rama do deseño.	50%	50%				10%
	B2.3	B2.1	B2.2.1	CAA CMCCT	Resolve problemas básicos de tanxencias e enlaces.	50%	35%				10%
	B2.4		B2.2.2	CAA CMCCT	Resolve e analiza problemas de configuración de formas xeométricas planas e aplícao á creación de deseños persoais.	50%	35%				10%
	B2.5	B2.2			Visualiza formas tridimensionais definidas polas súas vistas principais.	50%	30%	35%	35%		
	B2.6					Debuxa as vistas (alzado, planta e perfil) de figuras tridimensionais sinxelas.	50%	35%	70%		
	B2.7					Debuxa perspectivas de formas tridimensionais, utilizando e seleccionando o sistema de representación máis axeitado.	50%	35%	35%	35%	

4º ESO 3ª Avaluación					Estándares de aprendizaxe Indicadores de logro	Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación					
Tema	Identif. contidos	Identif. criterios	Identificación estándares	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe avaliados	Grao mínimo consecución	Peso na cualificación	Instrumentos			
								Exposición	Traballo individual	Caderno artista	Observación
	B4.1	B4.1	B4.1.1	CD CSIEE CCEC	Analiza os tipos de plano que aparecen en películas cinematográficas, valorando os seus factores expresivos.	50%	20%	70%		20%	10%
	B4.2		B4.1.2	CSIEE	Realiza un storyboard a modo de guión para a secuencia dunha película.	50%	30%		70%		
	B4.3	B4.2	B4.2.1	CD CSIEE CCEC	Ve películas cinematográficas nas que identifica e analiza os planos, as angulacións e os movementos de cámara.	60%	20%	70%			
	B4.4		B4.2.2	CD CSIEE CCEC	Analiza e realiza fotografías, tendo en conta criterios estéticos.	50%	15%	70%			
	B4.5		B4.2.3	CD CSIEE CCEC	Compila imaxes de prensa e analiza as súas finalidades.	70%	15%	70%			
	B2.9	B2.2	B2.2.4	CA CMCCT	Realiza perspectivas cónicas frontais e oblicuas, elixindo o punto de vista máis adecuado.	70%	90%	35%	35%		
	B2.10										
	B2.11										
	B2.12	B2.3	B2.3.1	CA CMCCT	Utiliza as tecnoloxías da información e da comunicación para a creación de deseños xeométricos sinxelos.	50%	10%				
	B4.5	B4.3	B4.3.1	CD CSIEE CCEC	Elabora imaxes dixitais utilizando programas de debuxo por computador.	50%	10%		70%		
	B4.5		B4.3.2	CD CSIEE CCEC	Proxecta un deseño publicitario utilizando os elementos da linguaxe gráfico-plástica.	50%	50%		70%		
	B4.5		B4.3.3	CD CSIEE CCEC	Realiza un proxecto persoal seguindo o esquema do proceso de creación.	70%	10%				
	B4.5	B4.4	B4.4.1	CD CSIEE CCEC	Analiza elementos publicitarios cunha actitude crítica desde o coñecemento dos elementos que os compoñen.	50%	30%	35%			

Educación plástica, visual e audiovisual – 4º de ESO**Ficha informativa para o alumnado e familias****Obxectivos**

- Observar, percibir, comprender e interpretar de xeito crítico as imaxes e sons do contorno natural e cultural, sendo sensible ás súas cualidades plásticas, estéticas e funcionais.
- Aprezar os valores culturais e estéticos, identificando, interpretando e valorando os contidos; entendelaos como parte da diversidade cultural, contribuíndo ao seu respecto, conservación e mellora.
- Comprender as relacións da linguaxe plástica, visual e audiovisual con outras linguaxes e elixir a fórmula expresiva máis axeitada en función das necesidades de comunicación.
- Analizar e entender as mensaxes visuais e audiovisuais que de xeito constante invaden o noso entorno máis próximo.
- Expresarse con creatividade, mediante as ferramentas da linguaxe plástica, visual e audiovisual, e saber relacionalas con outros ámbitos do coñecemento.
- Utilizar a linguaxe plástica para representar emocións e sentimentos, vivencias e ideas, contribuíndo á comunicación, reflexión crítica e respecto entre as persoas.
- Utilizar as diversas técnicas plásticas, visuais e audiovisuais e as tecnoloxías da información e a comunicación para aplicalas nas propias creacións.
- Representar corpos e espazos simples mediante o uso da perspectiva, as proporcións e a representación das cualidades das superficies e o detalle de xeito que sexan eficaces para a comunicación.
- Reflexionar sobre o uso responsable e moderado da rede a valorar o seu potencial como ferramenta de investigación, creación e difusión cun emprego axeitado e planificado.

- Facer uso de hábitos como a observación, atención, precisión e pulcritude, reflexión, análise crítica e revisión nas distintas fases de elaboración dunha obra individual ou colectiva.
- Relacionarse con outras persoas participando en actividades de grupo con flexibilidade e responsabilidade, favorecendo o diálogo, a colaboración e a comunicación.

Contidos**Bloque 1. Expresión plástica**

- A linguaxe plástica e visual na creación da composición artística. Leis da composición.
  - Leis da composición: movemento, ritmo e liñas de forza.
  - Cor como ferramenta simbólica. Técnicas de expresión gráfico-plásticas. Experimentación con diversos materiais.
  - Interese pola investigación sobre materiais, soportes, técnicas e ferramentas con fins concretos, así como a utilización das tecnoloxías da información nas creacións propias.
  - Iniciativa, creatividade e autoesixencia no proceso de produción propio.
  - Seguimento do proceso de creación: bosquejo, proxecto, presentación final e avaliación (reflexión propia e avaliación colectiva).
  - Elaboración de proxectos plásticos de forma cooperativa. Lectura e valoración de obras artísticas e imaxes en distintos soportes.
  - Análise de distintas obras de arte situándoas na época, na técnica e no estilo aos que pertencen. Valoración do patrimonio artístico.
- Bloque 2. Debuxo técnico**
- Utensilios de debuxo técnico: estudo e manexo. Trazados xeométricos: cuadriláteros, polígonos regulares e división da circunferencia.

- Tanxencias e enlaces. Aplicación dos procedementos de trazado de cuadriláteros, polígonos, tanxencias e enlaces no deseño de motivos xeométricos.
  - Interpretación das pezas a través das súas vistas diédricas. Trazado, medidas e posición correctas das vistas de pezas sinxelas. Liñas vistas e ocultas. Esbozo á man alzada e con utensilios de debuxo técnico.
  - Perspectiva cabaleira. Posición dos eixes e coeficiente de redución. Liñas vistas e ocultas. Rotulaxe. Escalas.
  - Sistema axonométrico: isometría. Posición dos eixes. Liñas vistas e ocultas. Rotulaxe. Escalas.
  - Perspectiva cónica central e cónica oblicua.
  - Análise das posibilidades da posición do punto de vista.
  - Debuxo asistido por computador. Trazado de pezas planas e tridimensionais sinxelas.
- Bloque 3. Fundamentos do deseño**
- Análise das linguaxes visuais cotiás (arte, deseño, publicidade, etc.).
  - Fases do proceso de deseño.
  - Análise da estética e a funcionalidade do deseño industrial de obxectos e do feísmo arquitectónico.
  - Percibir e interpretar criticamente as imaxes e as formas do seu ámbito cultural, con sensibilidade cara ás súas cualidades plásticas, estéticas e funcionais, e apreciando o proceso de creación artística, en obras propias e alleas, e distinguir e valorar as súas fases.
  - Campos de aplicación do deseño.
  - Deseño de composicións modulares utilizando trazados xeométricos.
  - Compoñentes da imaxe corporativa: nome, cor, tipografía, logotipo, deseño, etc.

- Secuenciación e elaboración de proxectos creativos adaptados ás áreas do deseño.
- Informática ao servizo dos proxectos de deseño.
- Planificación dun proxecto artístico.

Bloque 4. Linguaxe audiovisual e multimedia

- Tipos de planos cinematográficos. Análise dos factores expresivos e a súa simboloxía.
- Realización dun storyboard.
- Identificar os elementos que forman a estrutura narrativa e expresiva básica da linguaxe audiovisual e multimedia, e describir correctamente os pasos necesarios para a produción dunha mensaxe audiovisual, e valorando o labor de equipo.
- B4.3. Estudo de planos, angulacións e movementos de cámara no cine.
- Criterios estéticos na elaboración de fotografías.
- Finalidade expresiva das imaxes fotoxornalísticas.
- Recoñecer os elementos que integran as linguaxes audiovisuais e as súas finalidades
- Creación dixital de imaxes.
- Deseño dun proxecto publicitario persoal.
- Realizar composicións creativas a partir de códigos utilizados en cada linguaxe audiovisual, amosando interese polos avances tecnolóxicos vinculados a estas linguaxes.
- Análise crítica da linguaxe publicitaria.

Avaliación

Procedementos de avaliación.

Se fará unha avaliación continuada o longo de todo o proceso didáctico. Ao ser esta unha materia eminentemente procedimental, é fundamental o contacto de cotío co alumno, de xeito que o proceso ensino-aprendizaxe se poda adecuar en cada momento cara a consecución dos obxectivos. Haberá un seguimento sistematizado do alumno respecto á materia e respecto ao grupo. En concreto os aspectos a ter en conta son:

- Observación periódica.

- Traballos e apuntes, esbozos, probas, etc.
- Emprego dos materiais e medios.
- Axeitamento ao tema proposto.
- Calidade estética.
- Esfuerzo persoal.
- Interese polos aspectos da materia.
- Creatividade.

Tamén se fomentará a autoavaliación coa intención de que o alumno desenvolva os criterios de valoración persoal e externa.

Cualificación

A cualificación por avaliación será o resultado de aplicar as seguintes porcentaxes:

70% Traballos e actividades

30% Exposicións e traballo diario

Como traballos e actividades enténdese os exercicios propostos para cada unidade que os alumnos entregan e son cualificados. Parte deste traballo faise na aula e parte faise na casa. Se valorará positivamente a entrega de calquera traballo antes da data fixada, así como a entrega de traballos voluntarios. Se a data de entrega non fora respectada a cualificación da actividade será modificada, restándolle puntuación en función do número de días de retraso, e tendo asimismo en conta se hai ou non reiteración. Esta medida é compensatoria; non sería xusto que se cualificará do mesmo xeito un traballo que se fixo no prazo fixado que un que se fixo nun prazo maior. As exposicións e traballo diario avaliarán os contidos máis teóricos e a actitude cara ao traballo diario do alumnado (non do comportamento). Como exposición enténdese a exposición diante dos compañeiros de conceptos así como a explicación e/ou xustificación do seu propio traballo.

O sistema de recuperación consistirá na entrega dos traballos e exercicios non entregados ou a repetición daqueles que foran avaliados negativamente. No caso de non entregar un número significativo de exercicios (máis dun tercio do total) ao longo das avaliacións, e para poder ser avaliado, o alumno terá que realizar unha proba específica tipo exame correspondente a avaliación.

Para achar a cualificación final ordinaria do curso se achará a media aritmética dos tres trimestres. Se o resultado non é un número enteiro se procederá ao redondeo ao número enteiro superior se a parte decimal e superior a 5. Non se fará o redondeo ao enteiro superior cando a avaliación do terceiro trimestre sexa inferior en 3 puntos respecto da avaliación anterior e sempre que a media aritmética sexa igual ou superior a 5. Tamén poderá facerse o redondeo ao enteiro superior naqueles casos nos que as cualificacións dos tres trimestres sexan progresivas e ascendentes.

O procedemento de avaliación para a avaliación extraordinaria se basará nunha única proba na que se reflectirán os coñecementos dun xeito o máis global posible. Para a obtención da cualificación na convocatoria extraordinaria se procederá, por unha parte coa correspondente nota do exame cualificado de 0 a 10, e por outra, se aplicará unha matización en sentido positivo naqueles casos que o alumnado presente traballos feitos no verán. De non obter unha cualificación cun número enteiro se procederá ao redondeo; se a parte decimal é menor ou igual que 5 a cualificación final será igual ao enteiro da nota do exame, se a parte decimal é maior que 5 se redondeará ao enteiro superior consecutivo.

Avaliación 1º, 3º e 4º de ESO	Inicial, continua e final. Aspectos xerais.
Procedemento de avaliación inicial	En que data se realizará?
	Durante as primeiras semanas do curso
	En que consistirá? (proba tipo test, preguntas e respostas, confección de mapas, gráficas, etc, relacionados cos estándares?)
	Debuxo libre con tempo limitado (20 minutos), debuxo de línea continua sen mirar o papel, debuxo copa/cara e debuxo do revés...
	Cales serán as consecuencias dos resultados?
	Deteción de dificultades e capacidades e adaptación da materia as mesmas. Non terán cualificación numérica pero si son de entrega obrigada
Procedemento avaliación continua	Con que temporalización se farán probas escritas (cada tema, dous, tres, cantas por trimestre ou avaliación, etc.?)
	As características propias da materia fan que non se requira de probas escritas. Os alumnos realizan os traballos prácticos na aula, polo que poden ser avaliados por observación directa da súa evolución, dificultades etc.
	Como se cualifican as probas, traballos individuais ou colectivos, traballo no caderno, observación. Ponderación, redondeo...
	Explicaráselle aos alumnos ao comezo de cada traballo cal vai ser o mínimo exisíble, os prazos de entrega e as partes do traballo que poden ampliar e cómo. Ao non ter probas escritas, o traballo práctico leva o peso da cualificación pero sempre reservando un mínimo do 10% para a observación diaria, onde se terá en conta a limpeza, puntualidade nas entregas, capacidade resolutive do alumno fronte as dificultades, respecto polo traballo dos compañeiros, etc. O diario ou caderno de artista terá tamén un mínimo do 10% da nota na avaliación. Esta será superior nos traballos que requiran dunha reflexión persoal máis profunda, íntima e individual. Informárase aos alumnos no momento de plantexar o traballo do peso específico do caderno nesa actividade concreta. Para facilitar a avaliación por observación directa os alumnos realizarán todos os traballos na aula. O traballo en casa realizarase de xeito excepcional, consensuado co grupo-clase e baixo condicións moi concretas que se definirán en cada caso.
	Como se fai a media de cada unha das avaliacións? Ponderación, redondeo...
	A media faise por ponderación, de referencia, 70% traballo practico, 20% observación directa e 10% diario de artista.
	Que aspectos se van a valorar dentro da observación do traballo na aula?
	Limpeza, puntualidade nas entregas, capacidade resolutive do alumno fronte ás dificultades, respecto polo traballo dos compañeiros, creatividade, orixinalidade, etc.
	Como se recupera unha proba non superada?
	Non hai probas escritas. O alumno que entregue un traballo que non acada os mínimos pode volver a facelo. É máis habitual que o alumno non supere o

	<p>mínimo por non entregar un traballo.</p>
	<p>Como se recupera unha avaliación non superada?</p>
	<p>Entregando de novo os traballos desa avaliación ou volvendo a facer os avaliados negativamente.</p>
<p>Procedemento de avaliación final</p>	<p>Cómo se acada a nota da avaliación final? Media, ponderación redondeo?</p> <p>A nota final será o resultado da media das tres avaliacións previas.</p> <p>No caso de alta discrepancia entre as notas dunha e outra avaliación terase en conta a evolución do alumno durante o curso.</p> <p>Analizaráse de xeito individual os motivos desta discrepancia. Terase en conta de xeito positivo o esforzo e espírito de superación do alumno. Terase en conta de xeito negativo o abandono de xeito evidente da materia, ou entregar como seus, traballos feitos por outra persoa.</p>